

یادداشت

دکتر محسن سوهانی
پژوهشگر میان رشته‌ای

تاملی بر سندروم رقابت خبری در حکمرانی ارتباطی چرا هر نهاد برای خودش خبر می‌سازد؟

رقابت، تکرر و چند صدایی، بخش جدایی‌ناپذیر حیات اجتماعی و نشانه‌ای از پویایی جامعه‌اند. بی‌تردید، جامعه‌ای که در آن اندیشه‌ها، دیدگاه‌ها و روایت‌های مختلف امکان ظهور دارند، ظرفیت بیشتری برای اصلاح، یادگیری و پیشرفت خواهد داشت. اما همان گونه که هر فضیلتی اگر از جایگاه طبیعی خود خارج شود می‌تواند به ردیلت تبدیل شود، تکرر نیز در برخی موقعیت‌های حساس نیازمند نظم، هماهنگی و تدبیر است. رویدادهای ملی، بحران‌ها و تصمیم‌های بزرگ حاکمیتی از جمله لحظاتی هستند که جامعه بیش از هر زمان دیگری به یکپارچگی، شفافیت، آرامش و اعتماد نیاز دارد.

در چنین شرایطی، گاه پدیده‌ای شکل می‌گیرد که می‌توان آن را «سندروم رقابت خبری میان نهادها» نامید. وضعیتی که در آن سازمان‌ها و دستگاه‌های مختلف، به جای حرکت در یک چارچوب هماهنگ ارتباطی، ناخواسته وارد رقابت برای اعلام خبر، تثبیت جایگاه یا کسب مرجعیت رسانه‌ای می‌شوند. پیامد این وضعیت، شکل‌گیری فضایی از روایت‌های پراکنده، اطلاعات ناتمام و پیام‌های گاه متعارض است. در این میان، مخاطب نه با یک تصویر روشن از واقعیت، بلکه با مجموعه‌ای از صداهای هم‌زمان مواجه می‌شود و یافتن روایت معتبر برای او دشوارتر می‌گردد. آن چه آسیب می‌بیند، «اعتماد عمومی» است که برای نظام حکمرانی چون آب برای ماهی یا هوا برای انسان است. بنابراین چنین رقابتی چون بسیاری از تضادهای منفی و درون سیستمی دیگر، ره‌آوردی جز تیشه به ریشه خود زدن به همراه ندارد.

از این‌رو در حکمرانی ارتباطی مدرن، جایگاه «سخنگو» و مرجع اطلاع‌رسانی مسئول شکل گرفته است؛ نه به عنوان یک امتیاز تشریفاتی، بلکه به عنوان سازوکاری برای ایجاد وضوح، پاسخگویی و کاهش اضطراب اجتماعی. جامعه در لحظات حساس نیاز دارد بداند کدام نهاد مسئول ارائه اطلاعات دقیق است و در برابر صحت و پیامدهای آن پاسخگو خواهد بود. وگرنه هر چند هم وفادار اما دچار سردرگمی و بی‌اعتمادی فرساینده خواهد شد.

البته مساله اصلی داشتن یک روایت واحد به معنای حذف تفاوت‌ها و خاموش کردن پرسش‌ها نیست. جامعه سالم هم به مرجعیت رسمی نیاز دارد و هم به امکان نقد، ارزیابی و گفت‌وگو. آن چه اهمیت دارد، وجود یک «نظام ارتباطی هماهنگ» است؛ نظامی که در آن نهاد‌های مختلف به جای رقابت برای دیده شدن، در مسیر انتقال روشن، دقیق و مسئولانه اطلاعات همکاری کنند.

«اعتماد عمومی» سرمایه‌ایست که به تدریج ساخته می‌شود و با تکرار پیام‌های ناهمسو می‌تواند آسیب ببیند. هنگامی که روایت‌های رسمی با یکدیگر تفاوت‌های جدی پیدا می‌کنند، مساله تنها یک خبر یا یک رویداد خاص نیست؛ پرسشی عمیق‌تر در ذهن جامعه شکل می‌گیرد؛ کلیت یک نظام تا چه اندازه قابل اعتماد است؟ در این نقطه، حکمرانی ارتباطی اهمیت می‌یابد؛ زیرا مدیریت اطلاعات فقط انتقال داده نیست، بلکه مدیریت ادراک جمعی و حفظ انسجام اجتماعی است.

با این حال، مرجعیت ارتباطی زمانی اثربخش خواهد بود که بر پایه اعتماد، شفافیت و پاسخگویی بنا شود. یک صدای هماهنگ اگر فاقد اعتبار باشد، نمی‌تواند آرامش ایجاد کند. حکمرانی ارتباطی موفق، ترکیبی از نظم در پیام‌رسانی و گوشه‌دگی در گفت‌وگو است؛ نه کنترل روایت‌ها، بلکه ایجاد امکان فهم مشترک.

این موضوع ریشه‌ای عمیق در اندیشه سیاسی نیز دارد. از مفهوم «هم‌نوایی» در سنت فلسفه یونان تا تأکید اندیشمندانی مانند فارابی و خواجه نصیرالدین طوسی بر پیوند عقل، فضیلت و نظم اجتماعی، همواره این پرسش مطرح بوده است که جامعه چگونه می‌تواند در عین وجود تفاوت‌ها، به هماهنگی برسد. پاسخ، نه در حذف صداهای، بلکه در ایجاد چارچوبی عقلانی برای تعامل میان آن‌هاست. مهم‌ترین مزیت یک نظام سیاسی که گاه در شیوه اطلاع‌رسانی‌اش نمود پیدا می‌کند و ارزیابی می‌شود در همین نکته است. این که یک نظام، به ویژه در مواقع بحران یا رویدادهای بزرگ، چه قدر منظم و یکپارچه است؟

در نهایت، حکمرانی موفق، حکمرانی‌ای نیست که تنها یک صدا تولید کند؛ بلکه حکمرانی‌ای است که بتواند میان صداهای مختلف، نظم مبتنی بر حقیقت، مسئولیت و خیر عمومی ایجاد کند. در روزگار پیچیدگی رسانه‌ای، سرمایه اصلی هر نظام ارتباطی نه تعداد پیام‌ها، بلکه میزان اعتماد به پیام‌هاست. تدبیر رسانه‌ای در رویدادهای ملی، بنابراین یک اقدام صرفاً اداری یا روابط عمومی نیست؛ بلکه بخشی از حکمت حکمرانی است؛ تلاشی برای پیوند دادن اطلاعات، معنا و اعتماد اجتماعی. وگرنه حکایت افکار عمومی همان خواهد بود که حافظ عزیز گفت:

در این شب سیاهم، گم گشت راه مقصود
از گوشه‌ای برون آی، ای کوکب هدایت

مراسم یادبود بهروز رضوی در مسجد بلال برگزار می‌شود

مدیر روابط عمومی معاونت صدا از برگزاری مراسم یادبود زنده‌یاد بهروز رضوی، گوینده و پیشکسوت ماندگار رادیو، خبر داد. ابودر ابراهیم اعلام کرد این مراسم امروز ۳۰ خردادماه ساعت ۱۰ صبح در مسجد بلال و با حضور خانواده آن مرحوم، مدیران رسانه ملی، اهالی رادیو، هنرمندان، گویندگان و دوستان او برگزار می‌شود.

وی با اشاره به جایگاه حرفه‌ای و فرهنگی بهروز رضوی، گفت: او با صدای ماندگار، بیان فاخر، تسلط بر ادبیات و احترام به مخاطب، از چهره‌های اثرگذار رادیو و الگویی برای نسل‌های مختلف گویندگان بود. ابراهیم از علاقه‌مندان دعوت کرد با حضور در این مراسم، یاد و خاطره این پیشکسوت فقید را گرامی بدارند.

صباخیر

«باشو غریبه کوچک» راهی مونیخ می‌شود

نسخه مرمت‌شده فیلم سینمایی «باشو، غریبه کوچک» ساخته بهرام بیضایی در چهل و سومین جشنواره فیلم مونیخ آلمان به نمایش درمی‌آید. این نسخه که سال گذشته برای نخستین بار در جشنواره ونیز رونمایی شد، از آثار ماندگار سینمای ایران به شمار می‌رود.

سوسن تسلیمی، پرویز پورحسینی و عدنان غفراویان در این فیلم ایفای نقش کرده‌اند. در کنار «باشو، غریبه کوچک»، فیلم «لالایی‌های خیال‌پردازانه» ساخته احسان نورتقانی، «شب و روز ویرجینیا ولف» ساخته تینا غروی، فیلم تجربی «شهید» ساخته نرگس کلهر و فیلم کوتاه «بیدار شدن در سکوت» ساخته دانیال فائزی اسدی و میلاد زلوتکنکو نیز در جشنواره به نمایش درمی‌آیند. جشنواره فیلم مونیخ از ۵ تا ۱۴ تیر برگزار می‌شود.

ایسنا

گفت‌وگو با محمد قنبری، مدیر پردیس سینمایی مگمال:

در ایام محرم فقط برای نمایش فوتبال برنامه‌ریزی کرده‌ایم

مدیر پردیس سینمایی مگمال با اشاره به فعال شدن فروش بلیت برخی مسابقات فوتبال در سینماها گفت: «با توجه به محدودیت اکران فیلم‌های کمدی در ایام محرم و اضافه نشدن فیلم مناسبتی تازه به چرخه اکران عمومی، پردیس مگمال در این ایام برنامه سینمایی ویژه‌ای ندارد و تنها برای نمایش فوتبال برنامه‌ریزی کرده است.»

محمد قنبری درباره آخرین وضعیت نمایش مسابقات فوتبال در سینماها اظهار کرد: «برای پیگیری وضعیت اکران فوتبال، سایت سینماتیکت و دیگر سامانه‌های فروش بلیت می‌توانند مرجع مناسبی باشند. در بخش فروش فیلم‌ها، صفحه مربوط به فوتبال فعال شده و بسیاری از سینماهای تهران و شهرستان‌ها برای نمایش بازی ایران و بلژیک برنامه‌ریزی کرده‌اند.»

وی درباره دیگر مسابقات تیم ملی نیز گفت: «بازی نخست ایران که ساعت ۴:۳۰ صبح برگزار شد، به دلیل زمان برگزاری و موضوع مجوز، در بسیاری از سینماها نمایش داده نشد. بازی بعدی تیم ملی که ساعت ۶:۳۰ روز ششم تیر برگزار می‌شود نیز بسته به تصمیم هر سینما ممکن است روی پرده برود یا برنامه‌ای برای آن در نظر گرفته نشود.»

قنبری درباره وضعیت اکران همزمان با ایام سوگواری محرم توضیح داد: «برخی نمایش‌های مناسبتی که در سالن‌هایی مانند موزه سینما برگزار می‌شود، با اکران عمومی تفاوت دارد. در چرخه اکران عمومی، فیلم‌های پرفروش عمدتاً کمدی هستند یا در گروه آثاری قرار می‌گیرند که امکان نمایش در ایام محرم را ندارند.» وی افزود: «در چنین شرایطی فیلم‌هایی مانند «بهشت تبهکاران»، «نیم‌شب» و «قمارباز» باقی می‌مانند و طبیعی است که بازگشایی سالن‌ها فقط با این تعداد فیلم برای بسیاری از سینماها توجیه اقتصادی نداشته باشد. به همین دلیل در پردیس مگمال تصمیم گرفتیم روزهای شنبه، یکشنبه و دوشنبه تعطیل باشیم و فقط در صورت برنامه‌ریزی، فوتبال نمایش دهیم.»

ایرنا

«داستان اسباب بازی ۵» در انتظار فروش میلیاردي

«داستان اسباب‌بازی ۵» با بودجه ۲۵۰ میلیون دلاری، بدون احتساب هزینه‌های بازاریابی، در کنار «شیر شاه» (۲۰۱۹) و «گیسوگمند» (۲۰۱۰) به جمع پرهزینه‌ترین انیمیشن‌های تاریخ پیوسته است. گزارش‌ها حاکی است تام هنکس و تیم آلن برای بازگشت به این مجموعه، هر کدام حدود ۳۰ میلیون دلار در آغاز رسیدن به نقطه سر به سر به حدود ۶۲۵ میلیون دلار فروش نیاز دارد. همزمان، نخستین نقدها نیز با امتیاز ۷۴ در متاکریتیک و ۹۳ درصد در راتن تومیتوز منتشر شده و از شانس بالای فیلم برای عبور از مرز یک میلیارد دلار خبر می‌دهند.

چشم طلایی جشنواره فیلم زوریخ به ریچارد لینکلتر می‌رسد

جشنواره فیلم زوریخ جایزه «چشم طلایی» خود را به پاس یک عمر دستاورد هنری به ریچارد لینکلتر، کارگردان برجسته آمریکایی، اهدا می‌کند.

این فیلمساز ۲۸ سپتامبر (۶ مهر) با حضور در زوریخ، جایزه خود را دریافت خواهد کرد. برگزارکنندگان جشنواره، لینکلتر را یکی از تأثیرگذارترین فیلمسازان مؤلف سینمای مستقل آمریکا معرفی کرده‌اند که با آثاری چون سه‌گانه «پیش از...» و فیلم «پسر بچه‌گی» نقش مهمی در تحول سینمای معاصر داشته است. در کنار اهدای این جایزه، جشنواره مروری بر آثار او برگزار می‌کند و لینکلتر نیز در یک مسترکلاس عمومی درباره روند شکل‌گیری آثار و تجربه‌های حرفه‌ای خود سخن خواهد گفت. کریستین یونگن، مدیرعامل جشنواره، با تمجید از سبک روایت و دیالوگ‌های ناتواالیستی این کارگردان، فیلم «پیش از طلوع آفتاب» را اثری تأثیرگذار در زندگی شخصی خود خواند. لینکلتر نیز با ابراز خرسندی از دریافت این جایزه، گفت مشتاق است این موفقیت را در کنار مخاطبان اروپایی که همواره از حامیان آثارش بوده‌اند، جشن بگیرد.

